

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - - 3 "
Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Sajnos, de való!

Fájdalom, de tény, hogy az adósság nálunk mindenkoron aktuális téma és mindig kimeríthetetlen téma. A minapában egy könyv szinte szálló igévé tette az eladósodott Budapestet, amelyben csak a miniszteriumi tisztviselők előlegei harmadfél millió koronát tesznek ki. Nem régiben pedig a képviselőházban egy újságíró képviselő éppen annak a könyvnek alapján interpelláció tárgyává tette Budapest eladósodott tisztviselőit, akiket hatalmasan előre visznek az anyagi züllés útján az uzsorával dolgozó hitelszövetkezetek.

A miniszterelnök az interpellációra válaszolva, tulzottnak mondta ugyan a könyv adatait; de azt maga is elismerte, hogy a helyzet súlyos és annak rendezéséről gondoskodni kell.

Vitatni lehet, hogy a tisztviselők eladósodásával festett kép tulzott-e? Nekünk például az a véleményünk, hogy a helyzet sokkal súlyosabb, mint ahogy azt az a könyv rajzolja. Mert az úgy csak Budapestre vonatkozik, pedig a tisztviselők viszonyai ország-szerint egyformák. Ha Budapesten valamivel drágábbak is az élelmiszerek, mint némely vidéken; a tisztviselők fizetései is különbek, mint a vidéken. A ruházkodás és sok más egyéb háztartási szükséglet pedig Budapes-

ten sokkal olcsóbban beszerezhető, mint vidéken. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy fővárosi tisztviselő csak a legtrikábban kívánkozik a vidékre; ellenben a vidéki tisztviselők legnagyobb részének hő vágya és állandó törekvése, hogy a fővárosba jusson. Az eladósodás aránya azonban egyezik a központon és a provincián.

Azt pedig ugyan nem lehet állítani, a mit sokan állítanak, hogy a tisztviselői osztálynál a könnyelműség csinálja az adósságot. Az élet csinálja azt! Mert miért lennének éppen ennek az osztálynak tagjai könnyelműbbek és tékozlóbbak, mint egyéb társadalmi állású emberek? A tisztviselők eladósodásának az a nyomoruság az oka, hogy az utóbbi esztendő szociális mozgalmainak kizárólag a tisztviselők, különösen az állami tisztviselők adják meg az árát. Ugyanis vég-eredményében minden drágulás őket sújtja anélkül, hogy nekik is volna mivel ellensúlyozni azt. A proletárnak nevezett társadalmi osztály — amely ma már büszkén nevezi így magát — segít magán a sztrájkokkal. A gyáros, az iparos és a kereskedő aztán segít magán az áremeléssel. Sőt még a napszámos is behozza az élelem megdrágulását. Ebben a cirkulus viciosusban csak a tisztviselő fullad meg, aki nem sztrájkolhat és a kinek nincs módjában az államtól vagy a községtől magasabb munkabért csi-

karni ki munkájáért. Takarékossgal pedig nem segíthet magán; mert hiszen takarékoskodni csak annak lehet, a kinek módjában volna tékozlólni is. De a tisztviselő Magyarországon eddig sem gázolt térdig az aranyban. Fizetése eredetileg is úgy volt kiszabva, hogy éppen megélhessen belőle, vagyis hogy az élet legelemibb szükségleteit némileg kielégíthesse. Ismétlem, az élet legelemibb szükségleteit — évekket ezelőtt. Azonban az a pár esztendő, a melyek legutóbb elhaladtak felettünk, nagyobbát változtatott a világ képén, mint azelőtt ugyanannyi évtized. Az élet, a megélhetés elemi szükségletei kétszer-háromszor megdrágultak; a tisztviselők eredetileg is ösztövére munkabére pedig nem javult semmit.

Ily körülmények között tehát legtermészetesebb dolog, hogy a tisztviselő adósságot csinál. Ott veszi a pénzt, a hol kapja. Ha uzsorára — uzsorára. Az ország pedig még örülhet rajta, hogy tisztviselői csak adósságot csinálnak; mert csinálhatnának egyebet is, a mi nekik kellemesebb lehetne és csak a közérdek és a közmoral sajnógná meg a tilos üzletet, a sápot, a baksist.

Az, hogy a tisztviselők eladósodnak, még eddig főképp csak nekik baj; mert az az adósság eddig csak eszik velük egy tálból. De hogyha majd annyira megnő az étvágya, hogy a becsületébe is beleharap a tisztviselő-

TÁRCZA.

Az oktatás egészségstana.

— A „Közérdek” erejéti tárczája. —
II.

Az emberi elmét illetően, nagyon bajos egy iskolába lépő gyermeknél meghatározni, hogy alkalmas-e a belépésre vagy sem? Minden gyermeknek más testi és más szellemi képessége van s így egymástól annyira különböznek, hogy átlagos szabályt nem is lehet hozni, de egyenről egyenre könnyebb az ítélet. Az iskolaorvos és tanár együtt vizsgál, egyik a testet, másik a szellemet. Ha e kettő közül egyik vagy másik kedvezőtlenül nyilatkozik, azon esetben bármelyiknek a véleménye döntő befolyású legyen a gyermek felvételére nézve. A véleményről a szülő értesítendő s e közös megegyezés határozza a gyermek sorsa felett.

Különös tekintetbe veendő a gyermek idegrendszere, mert szülőktől öröklött gyengeségekben szenvedők gyermekei neurastheniasok is lehetnek, a mi egymagában elég ok arra, hogy szellemi zavarra vezessen s igen jót teszünk, ha egy ilyen gyermeket csak akkor engedünk be az iskolába, ha ezen bajából már javult.

Természetes, hogy a gyermeket minden te-

kintben meg kell vizsgálni és minden hibáját jegyzekre venni, hogy a tanár alaposan ismerje, hogy az oktatásnál a szerint tudjon vele elbánni.

A testileg terhelte gyermekeknél tisztázandó a kórisme. Részint azért, mert öröklött betegségekkel gyakran találkozunk, melyek között ragályozók is vannak, részint azért, mert találunk oly betegségeket, melyek miatt a gyermek nem kezdheti meg a tanulást. Itt eszembe jut a felnőttek fevétele s az, hogy a tanulók között nemcsak bakterium-okozta betegek vannak, de erkölcsi betegek is. Ezt ismerve, lényeges óvintézkedés, hogy a tanulók közé ne furakodjanak be olyan bakteriumok, melyek a többieket nemes gondolkodásukban, jó tanulásukban megingatják. A megingatott lelket testi betegség követheti. A felett különben, hogy a gyermek mikor kezdje meg a tanulást még ma is Európa-szerint vitatkoznak, de azt hiszem, az élet tanit meg mindnyájunkat s az egészségstan tanácsaiból meríthetünk utasítást erre nézve legjobban. Fejleszteni kell az erkölcsi erőt s buzdítani az ifjuságot a vallásosságra, hogy kitűnő erős nemzedék fejlődjen, melynek gyermekei szintén erősebbek lesznek s apjuk nyomdokain haladhatnak, de ha a bujaker és más senyv annyira lábra kap, mint az a mai nemzedékben meg van, a társadalom nem és az orvosok még kevésbé remélhetik, hogy a leendő

gyermek az eddigi szokásos időben kezdenek meg tanulásukat. Igen majd két-három évvel később — vagy sohasem.

A természet a fejlődésben nem szabott olyan határt, melyet anatómiai elváltozásokból megítélhessünk, nem mutatja meg semmi-vel sem, hogy melyik gyermek alkalmas a tanulás megkezdésére. Mi emberek nem is arra születünk, hogy tanuljunk, de ha már tanulni kell, igyekezzünk arra, hogy az egészségtant követve gyermekeinket a születés napjától kezdve úgy neveljük, hogy egészséges teste folytán egészséges, ep elméje legyen. Ne legyen egy elkényesztetett buta báb, mely, mikor a tanítót először meglátja, megijedjen, sőt kétségbe is essék s ne válogasson a játék és tanulás között, hanem már is látszódjék nyoma a kötelességérzésnek. Ha pedig testileg elég ép, de szellemileg butának látszik, hallgassuk meg az iskolaorvos véleményét s járjunk el a szerint. Szükséges tudnunk azt, hogy a belépéskor mindig tekintetbe veendő a gyermek családi állapota. Erről az iskola-orvos adhat felvilágosítást.

A természet törvényei szerint minden gyermek az életkorral arányosan a szerint fejlődik, a milyen szülőktől származik. Az iskolaorvos ismeri a családi állapotot, véleményével hozzájárul a felvételhez vagy ellenzi azt, vagy utasítja a tanárt a gyermek neve-

lőnek, akkor majd az ország is megfogja érezni, hogy micsoda veszedelem rejlik a tisztviselők eladósodásában.

Ennek tehát utját kell vágni, a míg lehet. Törvényhozásilag és társadalmi uton is meg kell könnyíteni, hogy a tisztviselők adósságaiktól szabadulhassanak. Lehetővé kell tenni, hogy a fizetéseknek az életviszonyokkal való arányosítása mellett ne kényszerüljenek újabb és újabb adósságokat csinálni.

R.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Áthelyezés.** A földművelésügyi miniszter Csépregi János m. kir. allatorvost Máramaroszigetről Vizaknára helyezte át.

— **Megbízás.** A földművelésügyi miniszter Sándor Endre marosszentbenedeki lakost Alsófehérmegye marosújvári járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— **A Kossuth Lajos asztaltársaság XXXVII-ik összejövetelét** 1907. április hó 21-én, ma vasárnap este 8 órakor a Sisakvendéglőben tartja a következő műsorról: Nyitányt játszik az első zenekar. Felolvas Zayzon János főgimn. tanár. Szaval Sillay Lajos. Egyesületi ügyek: elnök választás.

— **Népgyűlés Kolozvárrott.** Ma Kolozvárrott nagy népgyűlést tartanak, amelyet a népiskolai törvényjavaslat dolgában hívtak össze. A népgyűlésen Bethlen István gróf határozati javaslatot fog előterjesztani, amelynek főbb pontjai a következők: A népgyűlés önmagával a kormányt a közoktatásügy szabályozásában követt az irányzatért, mely a nem állami tanítókra vonatkozó Apponyi-féle javaslatban megnyilatkozik. Kéri a népgyűlés a törvényjavaslatba, annak 18. szakasza után, egy új szakasznak beiktatását, amely kimondja, hogy semmiféle iskolában sem szabad más, mint miniszteri leg jóváhagyott könyveket és eszközöket használni. Kéri továbbá a népgyűlés egy új szakasznak beiktatását, mely a tanfelügyelők bizonyos hatósági jogkörrel és végrehajtó

lését illetőleg. Szabályrendeletek itt nem kötelezhetnek, sőt az iskolaorvos gyakran a rendeleteket is át kell vizsgálnia a melyek iskolája viszonyaihoz nem alkalmasok, nem engedni életbe lépni s annak törléséért folyamodnak. A szellemi érték statisztikájával még nem rendelkezünk, de általánosságban kimondhatjuk, hogy gyermekeink még elég jól vannak fejlődve, felfogási képességük is megvan, csak az iskola-oktatás nem foly az egészségügy követelményei szerint, hanem az iskolába lépett gyermeknek feltétlenül egy rakás tantárgyat, egyik farsztó óra után a másikat tartják, forgatják az esze kerekét, mint valami verkiit — idét sem adnak az elme felfrissülésére, hanem hajtják már az abc-ben előre. S talán ez az ok, hogy sok tanuló már gyermekkorában megunja a tanulást, de a szülők forszírozzák s halad a szamarak lajtorjáján. Igaz, hogy a felvételnél nagyon bőséges vizsgálatot kívánnak, de aztán ha felvették, tanítsák az egészségügy rendszere szerint. Az oktatás berendezésében felmerült hiányok okai annak, hogy sápadt, rosszkedélyű és már korán érettnék látszó gyermekeink vannak; az egyetemi köteleességeiket alig bírják s nem sokat várhatni tőlük.

(Folytatjuk.)

hatalommal ruhazza föl olyan értelemben, hogy halasztást nem tűrő, vagy egyébként különösen megokolt esetekben joga legyen a tanfelügyelőnek: a törvény követelményeinek meg nem felelő tanítót állásától haldéktalanul felfüggeszteti, a törvény követelményeinek meg nem felelő könyveket és egyéb eszközöket elkoboztatni. Követeli a népgyűlés már most a tanítóképzés államosságát a lehető legrövidebb időn belül. Követel az eddigieknél energikusabb intézkedéseket az oláh nyelvű parasztság testi, erkölcsi és anyagi védelmére azok ellen az igaztók ellen, kik a népet önző céljaikra kizsákmányolják.

— **Elmarad a szalmafonó tanfolyam.** Ugy értesülünk, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter a szalmafonó tanfolyam megtartását nem engedélyezte, azon okból, mert a tanfolyam növendékeit a nyári mezzei munkától nem akarja a hűzipparral elvonni. Hogy a miniszter úr megokolását honnan vette, igazán nem tudjuk, mert tudomásunk szerint a tanfolyamra feliratkozott 40—42 növendék közül egyetlenegy sem foglalkozik mezzei munkával s ha az év valamelyik szakában a tanfolyam megtartható, akkor csakis a nyári időben tartható meg. Jól teszi a tanács, ha a miniszter urat a nagy tévedésről felvilágosítja.

— **Nincs téglá.** Az általánosan hangoztatott azon panasz elől, hogy a kollégium és a Szász András téglagyára a tavaszi nagy kereslet ellenére is szállításképtelen és hogy a város már tavaly óta a legnagyobb téglahiányban szenved, a városi tanács sem zárkózhatott el s nem rég tartott ülésében tárgyalta az ügyet. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a két gyárat a tanács az intenzívebb termelésre fel fogja hívni s ha a felhívás eredménytelen maradna, az esetben egy megfelelő nagy téglagyár létesítésére a tanács az ország vállalkozóit hirdetmények útján fogja felhívni.

— **Ujból a bicska.** Pénteken reggel a rendőrség előtt, a járdán, bőven omlott vér jelezte, hogy a rendőrség a lefolyt éjjel újból mentő szolgálatot végzett. Nő, hát ha így haladunk tovább is az erkölcsökben, akkor el lehetünk reá készülvé, hogy szomszédainktól ma-holnap a „nagyenyedi“ mellé a „bicskás“ jelzést is megkapjuk. Csak nem rég esett meg, hogy éretlen inas gyermekek egymás ellen bicskával írtóháborút rendeztek és most, alig egy pár hétre reá felnőt emberek igazítják el ügyeiket bicskával. Igazán sajnálatos jelenség! A Sisak vendéglőben — a multkor is innen került ki a kurázszi — mulatott D. kéményseprő és S. kádarmester. A nevüket hallgassuk el, mert helyben úgy is tudják, hogy kik voltak! a szomorú szereplők; idegenek előtt pedig ne czéggérezzük a megmondatlanokat. Mulatás közben D. társától S.-tól 61 krnyi régi követelése kiegyenlítését kérte, amiért S. haragra lobbanna társát állítólag felpozta, földre teperte és hazamenetközben ezt megismételte. D. aztán a sérelemre bicskát ragadott s az utcán bántalmazóját hasba szurta. S. erősen vérző sebével a rendőrségre vándorolt, honnan hazaszállították. Sebe nem veszélyes. Bár csak ezen eset elég tanulság lett volna arra, hogy ebben az igen drága, jajgatással felpanaszolt világban a farsztó napi munka után keressenek polgáraink a családi körben ülést és ne a korcsmákban, hajnalig tartó dárídóban. A rendőrség pedig lásson hozzá akadályt nem ismerő erélylyel, hogy a megállapított korcsmai zárórák betartassanak; ha ugyan még

most sem lát elég okot arra, hogy a korcsmákat — például este 9 óran tul — nyitva ne tartsa.

— **A nagyenyedi ref. egyház presbitériuma** — gyűlési határozat alapján — felszólítja mindazon egyháztagokat, a kiknek egyházi rovatali, vagy közalapítványi hátralékuk van, hogy azt folyó évi május 15-ig fizessék be, vagy részletfizetés alapján rendezzék, mert a ki ezt tenni a jelzett határidőig elmulasztja, az ellen — a feisőbb rendelkezésnek engedelmeskedve — kénytelen lesz a presbitérium a közigazgatási végrehajtást venni igénybe.

— **A megrendszabályozott muzsika.** Városunk tanácsa dicséretre méltó intézkedéséről vettünk tudomást. A tanács ugyanis a rendőrkapitánynak elrendelte gondoskodni arról, hogy az ünnepi és névnapok zenélések a mostani elfajult formájukban megakadályoztassanak. Nem is volt az rendő, hogy egyik-másik banda ünnepi- és névnapokon magát a purdékival, a gordunhordozókkal, patkókovácsokkal kiegészítve és tíz-tizenöt kombinált bandává alakulva vetekedve végig koldulta a várost, borzasztó zenével kirozva meg a lakósságot. Házalni tehát ezentul zenével sem szabad. A megrendelőnél azonban ezután sem fog késni a nóta.

— **A tisztességtelen verseny.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter az idej költségvetés tárgyalása kapcsán bejelentette a képviselőháznak, hogy a tisztességtelen verseny ellen törvényjavaslatot kíván lehetőleg még ez évben előterjesztani. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már el is készült a kereskedelemügyi miniszteriumban.

— **Kutyahűség a halálon túl.** M. d'Arlaud, a párisi Vaugirard-utcabeli mérsáros néhány évvel ezelőtt egy szent Bernéthegyi fajta kutya elgázolásának volt tanúja a Saint Michel-téren. D'Arlaud a súlyosan megsérült kutyát magához vette, ápolta és meggyógyította és a kutya azóta rendíthetetlen hű szolgálja és barátja volt. D'Arlaud a lefolyt télen meghalt és midőn hozzátartozói és barátai végső nyugalomra kísérték, a kutyát a mérsáros legényei feláncolták, hogy békében otthon maradjon. Mire a gyászoló nép hazatért, a kutyát, mely lánczát széttepte, már nem találták. Néhány héttel később az özvegy ismét a Bagneux-i temetőbe ment, hogy elhunyt férjének sírköve iránt intézkedjék. A frissen hantolt siron élettelenül hevert a hű kutya, mely hozzá lévén szokva ahhoz, hogy a hegyekben szerencsétlenül járt utasokat a hó alól kikaparja, soká kapargatta a sírdombot, hogy gazdáját kiszabadítsa, de ebbeli munkájában az éhségtől és hidegtől elpusztult, mielőtt a koporsóig hatolhatott volna.

— **Elefántokat védő egyesület Párisban.** Az európai vadászok folyton növekedő sokasága és telhetetlensége, másrészt pedig az elefantsont hajhászása oly nagymérvű fogyatkozást, lehet mondani, pusztítást idéz elő az elefántállományban, hogy az érdekelt tengerentúli államok újabban a legszigorubb tilalmakkal és korlátozásokkal, a legmagasabb bírságokkal igyekeznek az állatok kipusztulásának veszélyét megelőzni. Hasonló érdekből Párisban előkelő férfiak közbenjöttével külön egyesület alakult az elefántok megvédésére.

— **Osztrák szédelgés denaturált-szesz árusításával.** A vidéken valami osztrák czég utazója sajátos denaturált szesz szó a tapasztalatlan kiskereskedők nyakára. Ez rózsaszínű, kemény koczaalku áru,

szóval az utazó pénzügy árusítás ellenvet hogy el ismerő csak leg sitható rezhető czég ne árusítan nem mi Az illet demlik ügyi hat nyomozni vedéki az eljár

— H a kérdé desen s balvéten kávé irá mit mal nem is csak egy maláta, főzetet a Sokan éte győződte féle Kn mely ma ennek s olyan ki kávéban talmazza Kneipp-mértékben zamatját vel. Aki meg is jó minős iránta v ban csal a Kathr szüksége nevet ha

D

Nagyenyedi

szóval töményített denaturált szesz, melyet az utazó azzal a kikötéssel ad el, hogyha a pénzügyőrség az ily módon preparált szesz árusítását ellenezné, a czég az árut minden ellenvetés nélkül visszaveszi. Hát persze hogy ellenzi, mert hiszen minden törvényismerő ember tudja, hogy denaturálszeszt csak legalább félliteres, zárt üvegekben árusítható és csak a bejelentett forrásból szerezhető be. De most jön a java: a bécsi czég nem akarja visszavenni az árut, melyet árusítani nem szabad és az ügy most majdnem mindenütt az osztrák bíróság elé kerül. Az illető kiskereskedők egy kicsit megérdemlik ugyan, hogy pórul jártak, a pénzügyi hatóság azonban helyesen tenné, ha kinyomozná a kérdéses osztrák czéget és jövedéki kihágás miatt megindíttatná ellene az eljárást.

— **Használ ön is malátakávét?** Ez a kérdés, ha női társaságban felvetetik, rendszeren szánalmas mosolylyal találkozik. Ilyen balvéteményt meg sokan táplálnak a malátakávét iránt. S ez részben érthető is, mert a mit malátakávénév alatt árulnak, többnyire nem is malátakávénév, hanem majdnem mindig csak egyszerűen pörkölt árpa, vagy piritott maláta, ez pedig csak egy édeses, fád ízű főzetet ad, melynek semmi kávéíze sincs. Sokan épen még nem tudják, vagy még nem győződtek meg arról, hogy csakis a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávénév egy oly gyártmány, mely maga is zamatos kávéval bir, mert ennek szeméit a kávécsesernyőből nyert olyan kivonatban áztatják, mely a gyarmatkávéban levő koffein nevű mérget nem tartalmazza. Tehát egyedül a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávénév egyesíti magában nagy mértékben a gyarmatkávé kedvelt ízét és zamátját a maláták ismert egészségi előnyeivel. Aki a valódi Kathreiner-t próbálta, az meg is győződött ennek a malátakávének jó minőségéről és nem fog többé előítélettel iránta viselkedni. A valódi Kathreiner-t azonban csak zárt csomagokban árulják, melyek a Kathreiner névvel vannak ellátva, s azért szükséges is a vételnél mindig a Kathreiner-nevet hangsúlyozni.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részv. társ.

Óriási eredmény! Antinicotin' cigaretták-hüvellyel = cigaretták szekrényben. =

401 szám.

II—1907.

Hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye közigazgatási bizottsága folyó évi április hó 10-én tartott ülésében 1245 sz. a. hozott határozatával a vármegye törvényhatósági közúti fentartásához az 1907. és 1908. évekre az alább felsorolt fedanyagok szállítását engedélyezte:

1. A nagyenyed—torockói törv. hat. közútra 140 két m³ tartalmu rostált patak-kavics és 120 két m³ tartalmu zuzott mészkőhalom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 1990 k.

2. A felenyed—abrudbányai törv. hat. közútra 80 két m³ tartalmu rostált patak-kavics és 460 két m³ tartalmu zuzott mészkő halom termelése szállítása és beágyazását - - - - - 5824 k.

3. A nagyenyed—megyerék—béli törv. hat. közútra 180 két m³ tartalmu rostálatlan kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 900 k.

4. A nagyenyed—ispánlaci törv. hat. közútra 400 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 4630 k.

5. A magyaresztve—marosludasi törv. hat. közútra 615 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 6900 k.

6. A felsőújvár—magyarherepei hat. közútra 480 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 8815 k.

7. A ezintos—ozdi törv. hat. közútra 180 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 3220 k.

8. A tövis—csáklya—alsógárdi törv. hat. közútra 80 két m³ tartalmu rostált kavics és 260 két m³ tartalmu rostálatlan kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 1840 k.

9. Mihálcfalva—balázsfalva—monorai törv. hat. közútra 390 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 5910 k.

10. A tövis—marosszentimrei törv. hat. közútra 180 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 1440 k.

11. A hegyaljai törv. hat. közútra 270 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 2160 k.

12. A mihálcfalva—vizaknai törv. hat. közútra 910 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 19650 k.

13. A balázsfalva—veresegyházi törv. hat. közútra 180 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 3600 k.

14. A gyulafehérvár—székési törv. hat. közútra 400 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 5040 k.

15. Az alsómarosváradja—drombári törv. hat. közútra 120 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 960 k.

16. A drassó—bervei törv. hat. közútra 300 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 4080 k.

17. A vingárd—szászsebesi törv. hat. közútra 240 két m³ tartalmu rostált kavics halom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 2640 k.

18. A koncza—preszákai törv. hat. közútra 195 két m³ tartalmu rostált kavics halom és 224 két m³ tartalmu éles homokhalom termelése, szállítása és beágyazását - - - - - 3580-20

19. Az alamor—ladamosi törv. hat. közútra 226 két m³

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogymielőtt tavaszi szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4-ik szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő időnyre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, sziveskedjék megtekinteni.

tartalmu rostált kavieshalom termelése, kiszállítása és beagyazását - - - - - 4456 k.

20. A esicsóholdvilág--ladamosi törv. hat. közútra 260 két m³ tartalmu rostált kavieshalom termelése, szállítása és beagyazását - - - - - 5360 k.

21. Az alsómarosváradszászvárosi törv. hat. közútra 140 két m³ tartalmu rostált kavieshalom termelése, szállítása és beagyazását - - - - - 1260 k.

22. Verespataki törv. hat. közútra 160 két m³ tartalmu zuzott kőhalom termelése, szállítása és beagyazását - - - - - 1280 k.

23. Balászfalva--kiskapusi közútra 40 két m³ tartalmu kavieshalom termelése, szállítása és beagyazását - - - - - 800 k.

A fenn felsorolt fedanyag-szállítások biztosítása céljából az 1907-ik évi május hó 10-ik napjának délelőtt 10 órájára a nagyenyedi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni chajtok felhivatnak, hogy a szállítások végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott árt ajánlataikat mindenik útvonalra kü-

lön boríték alatt a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A borítékon az útvonal, a melyre az ajánlat szól, világosan megjelölendő.

A szóbanforgó szállításokra vonatkozó költségvetések és részletes föltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Nagyenyed, 1907. április 15-én.

Magy. kir. államépítészeti hivataltól.

Albert Iván,

hiv. főnök.

7951-2

EZ A KERET SZÜK

alhoz, hogy a Hoppa angol teint regulator meszeszeü gyors szepítő hatását esetelhezzük, de ez fölösleges is, minek szaporítani a szót,

H O P P A tények beszélnek H O P P A

vegyenek a t. hölgyek 2 kor. 50 filléért Hoppát és a szepítő, májfolt, bőrvörösség, mitesser, pörseges, pattanás és más areztisztatlanság csodálatos eltünése minden szónál szebben bizonyítja, hogy a Hoppa minden mást feleslegessé tesz, egymaga pótol krémeket, szappant, pudert. Puhítja, ifjítja, finomítja és fehériti az arcot, kezeket, nyakát, vállat.

angol teint regulator
főraktára:
HOPPA KAISER VILMOS és TSA HOPPA
drogeriaja

Újir. Batass-ut. L. Kapható: gyógyszerárakban és drogeriákban.

67 3-19

FOGORVOS PERL JÓZSEF

American Dentist

e napokban Nagyenyedre érkezik és néhány napig a „Két Hattyú” szállodában fog rendelni. 77 1-1

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a ga daközönségnek saját műhelyemben összedíltott elpusztíthatatlan aczélféjű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kieserlelek, vagy kivánság szerint atalakítok.

Szakmamban vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok Beeses pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

műlakatos és gépjavitó műhelye

12 32-104

<p>Fontosság! Lakfelmérés! Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra kizárólagos képviselése!</p>			
<p>Requiny-féle RÓMAI VÉR-TISZTÍTÓ-SZÖRP páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnaál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy Üveg 3 kor. 3 Üveget 8 kor. utánvétellel küld: REQUINY ATTILA gyógyszerész. Budapest, VII., Kúli-8 Kerepesi ut 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERÜ egyedüli készítője. Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST. árak csak akkor valódiak, ha ezen védjeggyel vannak ellátva.</p> <p>VALÓDI SZEPESSEGGEL Egy ECHT ZIPSER</p>	<p>VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis Üveg Ára 3-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.</p>	<p>TUDOBÁJOSOKNAK és mindenkinek, aki köhög, rekedt, páratlan szolgálatot tesz a</p> <p>Balápi-féle hársfamézzszörp Mintatüveget 8 koronáért küld APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS elismerett legolcsóbb, legszellőbb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>A világot bámulatba ejti a Hammond írógép. Kizárólagos elárusítók: FABAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-u. 8. Kérjen mindenki prospektust!</p>	<p>Bsepítő, májfolt, pattanás, mitesser, ráncok eltűnnek az arczól a valódi angol BALASSA FÉLE UGORKATEJ szepítőszerrel való bekentés által. Egy Üveg Ára 2 korona. Hossz ugorkassáppan 1 K. puder 1-20 K. Főraktár: BALASSA KORNÉL gyógyszerész Bpest, Andrásy-ut 47.</p>	<p>KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/2 millió részvénylőke. Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43. Katzert szörmeáru az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.</p>
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY VÁSÁROLJON CSÁK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KAROLY és TÁRSA BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM legjobb szer kiltések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására. Egyedüli készítő: BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB 5 doboz Ára bér. 8 K 20 f., 10 doboz 8 K 80 f.</p> <p>A BREZDAI MOTORGYÁR részvénytársaság benzin-, gáz-, szilvógáz-motorai és benzín lokomobiljai szakkörökben elismeretleg az összes gyártmányok között. Vezető-igazgató: GELLÉRT ISMÁC és Tsa Budapest, VI., Teréz-körút 41. Prospektus ingyen.</p>	<p>Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY tojás-sárgája helyett használható a sütés és főzésnél. NAGY MEGTAKARÍTÁS. Kapható minden főzészeti áru és drogeriában — Készült: STROBENTZ TESTVÉREK R. T. vagyószói gyára, BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjeggyű férfi-nyakendő, kitanó magyar Ipari PÁRIS SZÁLLODA Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-30 K-tól fölőbb, kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, alacsony kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.</p>

Lányi Lajos

női és úri divat-raktárából legolcsóbban beszerezhetők a most érkezett tavaszi és nyári cikkek, u. m.:

Női és úri hazai és angol szövetek. Batiz, voál, szaten és sefirek. Ruhavásznak. Hazai híres Kobra-k-czipők. Pécsi kesztyűk. Kalapok. Harisnyák. Nyakkendők. Mindennemű női, férfi és gyermek fehérneműek. Paplan, matrác, ágy- és függöny garnitúrák. Utazó bőröndök és minden idetartozó, itt fel nem sorolható cikkek. — Luisien selymek bluzokra minden színben csak 75 krajczár.

Teli árak minden elfogadható áron.

Lányi Lajos.

54 5—

1881. LX. t.-ez. 146. §. alapján és a 146. §. értelmében, a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. bíróság kerületében levő a fugadi 183 sz. tjkben A + 1 r. sz. 12 hr. sz. kette 212 kor, a fugadi 279 sz. tjkben A + 21 r. sz. 036 hr. sz. szántóra 620 kor, a 22 r. sz. 1058 hr. sz. szántóra 276 kor. 10 fillér, a 23 r. sz. 1140 hr. sz. szántóra 293 kor. 70 fillér, a 24 r. sz. 1197 hr. sz. rétre 220 kor. és a 25 r. sz. közös legelőből 6248 357640-ed részre 7 kor. 70 fillér, összesen 1296 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltem.

A fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi május hó 22-ik napján d. e. 9 órakor Fugad község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áról is elfognak adni.

Árverezni szándékozók — végrehajtó kivételével — tartoznak az ingatlanok becsárának 10% at készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-ez. 42 §-a szerint óvadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak a bíróságnál bírói letében történt elhelyezéséről nyert elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1907. évi április hó 6-án.

Weiner,
kir. albiró.

73 1—1

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.

A MÁLNÁSI

„SICULIA”

FORRÁS-VIZ

a sós savanyúvizek királya.

„Sziklarétegeken át fűrt

ártézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen. Koranyi, Kéthly, Tauszk, Riegler, Nuriesán József tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legdúsabb természetes alkalikus sós savanyúvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériák és fűszerkereskedésben. 3—20

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

215 46—104

100 KAT. HOLO.

A legjobb gyümölcsfák.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Seltérifák • Diszserjek • Rozsák.
Bogyogyümölcsök stb.

Kifogástalan szőlőoltványok.

1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTÁNYISKOLÁK FISCHER és TÁRSA, és AMBROSI M.

Sz. 2082—1907. t.lkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint t.lkv. hatóság közhírré teszi, hogy a balázsfalvi takarékpénztár és Szalánczy Jenőnek dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak Florea Anika Vasuti Juonné, Florea Meintyné Szabó Juonné, Florea Juonné, Florea Vazulné és kiskoru Florea Ludovika fugadi lakosok végrehajtást szenvedők elleni ügyében a végrehajtási árverés kor. fill. tőke, s jár. kielégítése végett az

Márer és Weiszberger fakeskedők Tövis.

Van szerencsénk a helybeli, valamint a vidéki n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy Tövisen az Enyedi-úton, Elekes Sándor-féle telken

fakeskedést

nyitottunk, a hol a legnagyobb választékban raktáron tartunk épületfát, tűzifát, deszkát, léczet, cserepet és az e szakmába vágó mindennemű árukat.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradunk

kiváló tisztelettel

Márer és Weiszberger,

fakeskedők.

78 1—2

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arczbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világban egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Créme**-jével elért (különösen Francia- és Nmetországban) sok embert arra bírta, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan** és az **arc minden tisztátlansága** (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerült, mert a Margit-Créme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért mert a titkát soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-Créme** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatás is rogtóni és biztos. — Ovakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos és ártalmatlan** szert az **arc szépítésére** és a **szépség megőrzésére**. — Ez a világhírű szépítőszert a **Földes-féle Margit-Créme**, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrt, eltünteti a **szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtörést, mitesszert, arc- és kez-vörösséget**. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Créme teljesen **ártalmatlan**.

Egy tegely ára 1 korona, Margit szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) 1k. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerüzében, ahol pedig raktaron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címmezve írni: **Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.**

Főraktár Nagynyeden:
Novák István gyógyszerésznél.
Özv. Székelyhidy Jánosné
divatüzletében.

Kiadó lakás.

Szentkirály-utca 41. szám alatt **3 szoba, veranda, kert, konyha, kamra**, mellékhelyiségekkel együtt **azonnal kiadó.**

Évi bér 540 korona.

Értekezni lehet

Bisztritsány Lajos úrnál.

69 5-

Nagynyedeni kisegítő takarékpénztár r.-t.
Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap: 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöheteli pénzüzetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.
Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betétet 4 $\frac{1}{2}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

14 32-104

Valódi francia

színházi látcsövek

csekély havi

részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 32.

Látcső-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű és legnagyobb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-gyár Brassóban.

16 27-50

Nagynyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. szám.

Nyomatott a Nagynyedeni Könyvnyomda, és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagynyeden.